

Hevosenkänäulat

Lapsuudenkotini lähellä sijaitsi sepän verstaas. Me pikkupojat pyöräilimme sinne usein ja norkoilimme pajan pihalla ja pyrimme aina tilaisuuden tullen sisään. Seppä meinasi hermostua. Joskus kuitenkin saimme vähän auttaa ja pumpata paljetta.

Varsinkin hevosten kengittäminen vaikutti hienolta hommalta. Seppä varusteli kengän ja naulat. Sitten hän kuumensi kenkää, meni melkein hevosen alle, nosti jalan kainaloonsa, poisti kätevästi vanhan kengän ja asetti kuuman kengän kavion päälle. Sihahti, ja kaviosta nousi palavan lihan käry. Hevonen ei ollut moksiskaan. Näytti päinvastoin nauttivan hommasta.

Sitten seppä naulasi kengän paikalleen ja varoitti aina, että tämä on siten todella tarkkaa hommaa. Jos naula menee väärään suuntaan, hevonen tuntee suunnatonta kipua ja potkii itsensä irti. Naulan kärjen pitää tulla ulos kavion reunasta.

Hevosenkänäulat ovat todellakin toispuolisia, ja ne pitää lyödä kavioon juuri oikein päin. Hevosenkänäula on muutenkin hyvin erikoinen ja vaativa tuote, vaikka se näyttääkin helpolta.

Ruotsalainen asiakkaamme Mustadfors tekee noin puolet koko maailman hevosenkänäuloista. He ovat perustaneet tehtaita eri puolille maailmaa. Päätehdas sijaitsee Värmlannin metsissä. Siellä kehitetään uusia menetelmiä ja filataan nauvoja viimeisen päälle.

Hevosenkänäula valmistetaan pehmeästä teräksestä K28DB (ULSI 00). Lanka kylmämuokataan ensin lähes suorakaiteen muotoiseksi. Välituote hehkutetaan. Naulat valmistetaan mankeliä muistuttavalla koneella, jossa saavutetaan juuri oikea muoto.

Sitten nauloista poistetaan purseet ja raatit ja niitä komistetaan ja kiillotellaan. Vaativimmille hienohelmoille toimitetaan jopa kullitettuja nauvoja. Onpa kokeiltu nastoitettujakin nauvoja ravihevosille.

Naulojen osuus nykyhevosten hoitokustannuksista on melko mitätön. Niinpä vaativat asiakkaat eivät paljoa hintoja katsele, kunhan vaan saavat huippulaatua.

Hevosenkänäulan valmistuksen suurin kynnys on nykyään hehkutetun profiilin lujuus- tai kovuusvaihtelu, mikä johtuu sekä lankamme ominaisuuseroista että hehkutuksessa jäävistä rakenne-eroista. Jos profiilin lujuus vaihtelee, nauloista tulee eripituisia, mikä tietenkään ei vetele.

Olemme saaneet valitettavan karvaasti kokea, että kilpailijan tekemä alumiinivastetty pehmeä teräs käyttäytyy hehkutuksessa kuuliaisemmin kuin meidän. Ja näinhän se menee teoriankin mukaan. Peittääksemme sen puutteen täytyy aina valita pehmeintä mahdollista ja toivoa, että valssaaminen sujuu oikeassa tahdissa.

Mustadfors pyrkii toimittamaan kaikki hevosten kengittämiseen tarvittavat tuotteet sekä mitä moninaisimmat työkalut. Onkin kiehtovaa kulkea heidän näyttelytiloissaan ja ihmetellä erilaisia pihtejä, vasaroita, vipuja ja vimstaikkareita, jotka tosien ostetaan muilta valmistajilta, mutta myydään omina leimattuina tuotteina.

pajen